

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС
Вибіркового освітнього компонента

Міжнародно–правові механізми захисту прав людини

рівень вищої освіти бакалавр
спеціальності 081Право
освітньо-професійної програми Право

Силабус вибіркового освітнього компонента Міжнародно-правові механізми захисту прав людини підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право

Розробник: Булавіна Світлана Євгенівна, доцент кафедри теорії та історії держави та права, к.істор.п.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____ д.ю.н..проф.Кравчук В.М

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: _____ (Яцишин М. М.)

© Булавіна С. С.2022 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
денна форма навчання	Галузь знань-08 право	Вибіркова
	Спеціальність-081право	Рік навчання 2-ий
	освітньо-професійна програма-право	
	освітній рівень - бакалавр	Семестр 4-ий
		Лекції <u>10 год.</u>
Кількість годин/кредитів <u>150</u> / <u>5</u>		Практичні (семінарські) <u>20 год.</u>
ІНДЗ: €		Самостійна робота <u>110 год.</u>
Мова навчання українська		Консультації <u>10 год.</u> Форма контролю : залік

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
заочна форма навчання	Галузь знань-08 право	Вибіркова
	Спеціальність-081право	Рік навчання 3-ий
	освітньо-професійна програма-право	
	освітній рівень - бакалавр	Семестр 5-ий
		Лекції <u>4 год.</u>
Кількість годин/кредитів <u>150</u> / <u>5</u>		Практичні (семінарські) <u>6 год.</u>
ІНДЗ: €		Самостійна робота <u>122 год.</u>
		Консультації <u>18 год.</u>
		Форма контролю : залік
Мова навчання українська		

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна (очна) форма навчання (на базі молодшого спеціаліста)	Галузь знань-08 право	Вибіркова
	Спеціальність-081право	Рік навчання 2-ий
	освітньо-професійна програма-право	
	освітній рівень - бакалавр	Семестр 3-ий
Кількість годин/кредитів <u>150</u> / <u>5</u>		Лекції <u>10 год.</u>
		Практичні (семінарські) <u>20 год.</u>
		Самостійна робота <u>110 год.</u>
		Консультації <u>10 год.</u>
ІНДЗ: <u>є</u>		Форма контролю : залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Викладач	Булавіна Світлана Євгенівна
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри теорії та історії держави і права
Профайл	justice@vnu.edu.uaБулавінаСвітлана Євгенівна
Телефон	+380677365055
e-mail	sbul16@ukr.net
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожного вівторка о 13.25-14.45, аудиторія В-123
Сторінка курсу в Moodle	http://194.44.187.60/moodle/

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента Міжнародно-правові механізми захисту прав людини належить до дисциплін вибіркового циклу та є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою теорії та історії держави і права на основі освітньо-професійної програми Право підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 08 Право, спеціальність – 081 Право денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента Міжнародно-правові механізми захисту прав людини є методологічною, світоглядною дисципліною, значення якої у системі юридичної науки зумовлено універсальною системою знань про права людини та юридичні гарантії їх забезпечення. Передбачає вивчення основоположних стандартів прав людини, міжнародно-правові акти, механізми захисту прав людини, розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі юридичної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право. У межах дисципліни Міжнародно-правові механізми захисту прав людини досліджуються міжнародні та національні механізми захисту прав людини, які мають важливе значення для правової та інших систем суспільства та юридичної науки.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компонента Міжнародно-правові механізми захисту прав людини використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення таких дисциплін, як: Теорія держави і права, Історія держави і права зарубіжних країн, Міжнародне право.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента є необхідною основою для проходження виробничої та навчальної практики в юридичних відділах управліннях, установах, виробництвах, організаціях та інше. ОК Міжнародно-правові механізми захисту прав людини служить необхідною передумовою для всієї системи вищої освіти, теоретичною основою сукупності знань та умінь, що формують відповідний рівень загального світогляду студента.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є глибоке та ґрунтовне освоєння студентами вищої освіти основних засад міжнародно-правового захисту прав людини, знань про міжнародно-правові стандарти з прав людини, набуття ними навичок роботи з міжнародно-правовими актами, які закріплюють міжнародні стандарти прав людини, а також ознайомлення з міжнародною практикою із захисту прав людини.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними положеннями курсу Міжнародно-правові механізми захисту прав людини, включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; розглянути позиції правозастосовної практики. Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні норми міжнародних договорів, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію

Завдання вивчення курсу:

- сформулювати знання про становлення міжнародних норм щодо прав людини;
- ознайомити студентів з теоріями прав людини;
- здійснити аналіз основних джерел (обґрунтованості) прав людини;
- проаналізувати співвідношення прав людини і спільноти держав;
- аналізувати міжнародно-правові акти з прав людини, використовувати їх у вітчизняній та міжнародній правозахисній практиці
- охарактеризувати культурний релятивізм і універсальні права людини;

- проаналізувати багатосторонню політику щодо прав людини;
- сформулювати знання про міжнародне право захисту прав людини та основних свобод.

4. Результати навчання (Компетентності)

Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми:

Інтегральна компетентність: здатність і готовність особи розв'язувати задачі і проблеми у галузі права із поглибленим рівнем знань та вмінь, достатніх для вирішення проблемних професійних завдань у сфері нормотворчої діяльності, охорони та забезпечення прав і свобод людини тощо.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання (РН):

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

IV. Структура освітнього компонента

Умовні скорочення:

Методи та форми поточного контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

Moodle, Zoom, Google Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному

університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

Таблиця 3

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.зан.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовний модуль I.						
Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, захист прав людини в рамках Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Практика Європейського суду з прав людини.						
Тема 1. Загальні положення про права людини	13	2	2	10	1	РП/ДС/ СР/УО=3
Тема 2. Захист прав людини у діяльності ООН	6	2		5	1	
Тема 3. Захист прав людини в Європі	9			5		
Тема 4. Регіональні системи захисту прав людини	8		2	5	1	ДС/ СР/ УО=3
Тема 5. Право на життя	7		2	5		ДС /Р/РМГ=3
Тема 6. Заборона катувань, нелюдських або таких що принижують гідність, видів поведження чи покарання	13		2	10	1	Р/ТР/РМГ=3
Тема 7. Право на свободу та особисту недоторканність	13		2	10	1	РМГ / УО /ДС=3
Разом за модулем 1	69	4	10	50	5	15
Змістовний модуль 2.						
Загальна характеристика права на повагу до приватного й сімейного життя, житла, право на свободу думки, совісті та релігії, право на власність та інші. Практика Європейського суду з прав людини.						
Тема 8. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції	14	2	2	5		РП/УО/ДБ=3
Тема 9. Свобода думки совісті та релігії	5	2	2	5	1	ДС/УО/РМГ / УО =3
Тема 10. Свобода вираження поглядів	9			5		
Тема 11. Свобода зібрань та об'єднання	6			5		

Тема 12. Право на власність та заборона дискримінації	13		2	10	1	РМГ / УО /Р/==3	
Тема 13. Обмеження прав і свобод людини	11			10	1		
Тема 14. Право на справедливий суд	15	2	2	10	1	ДС/У/РМГ=3	
Тема 15. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб	13		2	10	1	ДС/У/РМГ =3	
Разом за модулем 2	81	6	10	60	5	15 / 30	
ІНДЗ ((moodle))							20
Самостійна робота (moodle)							20
Підсумкова контрольна робота(moodle)							30
Разом за поточний контроль							100
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10		

Таблиця 3

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.зан.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали	
Змістовий модуль 1.							
Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, захист прав людини в рамках Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Практика Європейського суду з прав людини.							
Тема 1. Загальні положення про права людини	34	2	2	30	4	10-ДС/СР/РП/УО	
Тема 2. Захист прав людини у діяльності ООН та в Європі	28			20	4		
Разом за модулем 1	62	2	2	50	8	10	
Змістовний модуль 2.							
Загальна характеристика права на повагу до приватного й сімейного життя, житла, право на свободу думки, совісті та релігії, право на власність та інші. Практика Європейського суду з прав людини.							
Тема 3. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції	19	2		12	5	10-ДС/РП/УО	
Тема 4. Свобода думки совісті та релігії; свобода вираження поглядів	35			30	5		
Тема 5. Право на справедливий суд. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб.	34	2	2	30			10-ДС/РП/УО
Разом за модулем 2	88	2	4	72	10	20/30	
ІНДЗ (moodle)							20
СР (moodle)							20
Підсумкова контрольна робота(moodle)							30

Разом за поточний контроль						100
Всього годин/Балів	150	4	6	122	18	

Таблиця 3

М/С форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.зан.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовний модуль І.						
Міжнародно-правовий механізм захисту прав людини, захист прав людини в рамках Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Практика Європейського суду з прав людини.						
Тема 1. Загальні положення про права людини	13	2		10	1	РП/ДС/ СР/УО=3
Тема 2. Захист прав людини у діяльності ООН	6	2	2	5	1	
Тема 3. Захист прав людини в Європі	9			5		
Тема 4. Регіональні системи захисту прав людини	8		2	5	1	ДС/ СР/ УО=3
Тема 5. Право на життя	7		2	5		ДС /Р/ РМГ =3
Тема 6. Заборона катувань, нелюдських або таких що принижують гідність, видів поведінки чи покарання	13		2	10	1	Р/ТР/ РМГ =3
Тема 7. Право на свободу та особисту недоторканність	13		2	10	1	РМГ / УО / ДС =3
Разом за модулем 1	69	4	10	50	5	15
Змістовний модуль 2.						
Загальна характеристика права на повагу до приватного й сімейного життя, житла, право на свободу думки, совісті та релігії, право на власність та інші. Практика Європейського суду з прав людини.						
Тема 8. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції	14	2	2	5		РП/УО/ДБ=3
Тема 9. Свобода думки совісті та релігії	5	2	2	5	1	ДС/УО/РМГ / УО =3
Тема 10. Свобода вираження поглядів	9			5		
Тема 11. Свобода зібрань та об'єднання	6			5		

Тема 12. Право на власність та заборона дискримінації	13		2	10	1	РМГ / УО /Р/==3	
Тема 13. Обмеження прав і свобод людини	11			10	1		
Тема 14. Право на справедливий суд	15	2	2	10	1	ДС/У/РМГ=3	
Тема 15. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб	13		2	10	1	ДС/У/РМГ =3	
Разом за модулем 2	81	6	10	60	5	15 / 30	
ІНДЗ ((moodle))							20
Самостійна робота (moodle)							20
Підсумкова контрольна робота (moodle)							30
Разом за поточний контроль							100
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10		

5.Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студента полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у поза-аудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі студентами за графіком, складеним кафедрою теорії та історії держави і права з урахуванням потреб і можливостей студента.

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та виконання завдань і оцінюється викладачем індивідуально відповідно до – *табл. 3(СР)*.

Теоретична частина самостійної роботи:

- 1.Охарактеризуйте міжнародну систему захисту прав людини.
- 2.У чому полягає принцип невідчужуваності і непорушності прав і свобод людини?
- 3.Право на свободу та особисту недоторканість.
- 4.Назвіть підстави і механізм реалізації громадянами України права на участь у зборах, мітингах, вуличних походах, демонстраціях, маршах, у пікетуванні.
- 5.У чому полягає принцип неприпустимості свавільного обмеження прав і свобод?
- 6.Міжнародно-правовий базис прав людини та їх національна імплементація.
- 7.Проаналізуйте роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в забезпеченні прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- 8.Назвіть “покоління” прав людини, з’ясуйте, чим можна пояснити їх неоднозначне становлення й закріплення в національному законодавстві та міжнародно-правових актах.
- 10.У чому полягає право громадянина на гідний рівень життя і як це право реалізується в Україні?
- 11.Що є міжнародно-правовими стандартами прав людини, розкрийте їх види?
- 12.Право громадян на об’єднання в політичні партії: поняття та порядок реалізації.
- 13.Стисло охарактеризуйте конституційні гарантії особистих прав і свобод громадян України і встановіть їх значення.
- 14.Проаналізуйте статус прав людини в міжнародному та внутрішньому праві.
- 15.Соціально-економічні права іноземців та осіб без громадянства в Україні та гарантії їх реалізації.
- 16.Укажіть, яка існує юридична відповідальність за порушення основних прав і

свобод людини і громадянина?

17.Визначте міжнародно-правові та державно-правові механізми захисту прав і свобод людини і громадянина.

18.Правова природа основних соціально-економічних прав людини.

19.У чому полягає захист честі й гідності людини?

20.Регіональні органи із захисту прав людини: Суд з прав людини СНД: особливості процедури, правила подачі скарг.

21.Розкрийте принцип непорушності конституційних прав і свобод людини.

22.З'ясуйте, як у міжнародно-правових актах регулюються право людини на життя і право на свободу (світогляду, пересування, думки тощо).

23.Уточніть, які права й свободи громадян належать до колективних, і розкрийте їх зміст.

24.Регіональні органи із захисту прав людини: Міжамериканський суд з прав людини. .

25.Назвіть підстави обмеження основних прав і свобод людини й громадянина.

26.Дайте загальну характеристику основних економічних, соціальних і культурних прав людини й громадянина в Україні.

27.Міжнародні механізми захисту прав людини.

28.Універсальні контрольні органи із захисту прав людини: характеристика, повноваження.

29.Стисло охарактеризуйте конституційні гарантії політичних прав і свобод людини й громадянина.

30.Законодавство України в системі Міжнародних актів про права людини.

31.Проаналізуйте несудові (адміністративні) гарантії захисту основних прав і свобод людини та громадянина.

32.Регіональні органи із захисту прав людини: Європейський суд з прав людини.

33.У чому відмінність між іноземцем та особою без громадянства, розкрийте специфіку їх правового статусу?

34.За якими ознаками основні права і свободи відрізняються від інших прав і свобод громадян?

35.Регіональні органи із захисту прав людини: Комісія з прав людини в рамках ОАЕ

36.Які існують проблеми реалізації мовно-культурних прав національних меншин в Україні?

Практична частина самостійної роботи:

1. Реферування рішень Європейського суду з прав людини – процес аналітично опрацювання інформації, що полягає в аналізі первинного документу, знаходженні найвагоміших у змістовому відношенні даних (основних положень, фактів, доведень, результатів, висновків тощо). Процес реферування - низка логічних операцій, таких як: оцінка, відбір, аналіз та узагальнення відомостей, що містяться в первинному документі.

2. Скласти ситуацію до запропонованих викладачем тем (статей) маючи на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання. (Наприклад:Син заявниці помер від черепно-мозкової травми, що не могла бути завдана самостійно. Тіло було знайдено в приміщенні гуртожитку державного закладу освіти, де він проживав. Розслідування смерті офіційно розпочалось після заяви матері через 2 місяці після випадку. У результаті розслідування, яке тривало більше 5 років, встановити винну особу не було можливим, оскільки потенційні свідки не могли згадати подій відповідного дня. У позові проти держави щодо надання

компенсації заявниці було відмовлено. Щодо порушення якої з гарантій ефективного розслідування відповідно до статті 2 ЄКПЛ можна стверджувати?)

Нижче наводиться орієнтовний перелік тем(статей):

Стаття 2 Конвенції “Право на життя”

Стаття 3 Конвенції “Заборона катування”

Стаття 5 Конвенції “Право на свободу та особисту недоторканість.”

Стаття 6 Конвенції “Право на справедливий суд”.

Стаття 8 Конвенції “Право на повагу до приватного і сімейного життя”.

Стаття 9 Конвенції “Свобода думки, совісті та релігії”

Стаття 10 Конвенції “Свобода вираження поглядів”

Стаття 11 Конвенції “Свобода зібрань та об'єднання”

Стаття 13 Конвенції “Право на ефективний засіб правового захисту”

Стаття 14 Першого протоколу до Конвенції “Захист права власності”.

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Виконання ІНДЗ сприяє поглибленому вивченню предмета студентами і є однією з важливих форм перевірки їх знань і оцінюється викладачем індивідуально відповідно до - *табл. 3(ІНДЗ)*.

Строки виконання: у першому (другому) семестрі – на останнє практичне заняття.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – участь у всеукраїнській або міжнародній конференції та публікація тез.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- чіткість, обґрунтованість добору наукового матеріалу, актуальність та практична значущість теми, наявність самостійних наукових результатів і висновків;
- творчий підхід до виконання ІНДЗ;
- якість оформлення.

Завдання до ІНДЗ:

Завдання до ІНДЗ слід виконувати (у системі moodle) за варіантом, що відповідає літері, з якої починається прізвище студента:

I – А, Б; II – В, Г; III – Д, Е, Є, Ж; IV – З, И, І; V – Й, К; VI – Л, М;

VII – Н, О; VIII – П, Р; IX – С, Т; X – У, Ф, Х; XI – Ц, Ч, Ш; XII – Щ, Ю, Я.

Варіант I

1. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість.
2. Статут ОО.
3. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканність: справа “Остін та інші проти Сполученого Королівства” №39692/09 рішення Великої палати 2012р..

Варіант II

1. Можливі випадки і умови обмеження права на свободу та особисту недоторканість.
2. Комітет із ліквідації расової дискримінації.
3. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканність: справа “Харченко проти України “ №40107/02, рішення Великої палати 2011р..

Варіант III

1. Поняття та зміст права на свободу та особисту недоторканість.
2. Комітет проти катувань.
3. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки чи покарання: справа “Сьорінг проти Сполученого Королівства” №14038/88, рішення Великої палати 1989 р;

Варіант IV

1. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо права на життя. Можливі випадки обмеження права на життя.
2. Комітет із прав дитини.

3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні: справа “Бочан проти України” № 2, рішення Великої палати 2015р.,

Варіант V

1. Право на життя. Початок життя. Момент закінчення життя. Штучне переривання вагітності у контексті права на життя. Евтаназія у контексті права на життя).

2. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок .

3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні:

справа “Бурмич та інші проти України “ №№46852/13,47786/13,54125/13, рішення Великої палати 2017р.,

Варіант VI

1. Зобов’язання держави щодо заборони катувань , нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання.

2. Процедура 1235 .

3. Європейська соціальна хартія (переглянута).

Варіант VII

1. Поняття і зміст Міжарабської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжарабської системи захисту прав людини. Арабська хартія прав 8 людини. Ліга арабських держав. Арабський суд з прав людини.

2. Процедура 1503.

3. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).

Варіант VIII

1. Американської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжамериканської системи захисту прав людини. Американська конвенція прав людини. Організація американських держав. Американський суд з прав людини.

2. Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав.

3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р..

Варіант IX

1. Поняття і зміст Африканської системи захисту прав людини. Історія розвитку Африканської системи захисту прав людини. Африканська хартія прав людини і народів. Банжувльська хартія. Організація африканської єдності. Африканський союз. Поняття і зміст

2. Верховний Комісар ООН з прав людини .

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р..

Варіант X

1. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

2. Рада ООН з прав людин.

3. Закон України “Про виконання рішень та застосування практики ЄС з прав людини” від 23.02.2006р..

Варіант XI

1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.:принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку .

2. Загальна декларація прав людини 1948 р..

3. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на життя: Справа “Лопеш де СоузаФернандеш проти Португалії “ № 56080/13 рішення Великої палати 2017р.).

Варіант XII

1. Захист прав людини в Європейському Союзі.Хартія основоположних

прав Європейського Союзу 2000р.

2. Класифікація прав за способом реалізації. (Колективні та індивідуальні права.)

3. Практика Європейського Суду з прав людини щодо права на життя:

Справа “Макканн та інші проти Сполученого Королівства” №18984/91, рішення Великої палати 1995р..

Варіант XIII

1. Діяльність ОБСЄ в ділянці захисту прав людини (Бюро з прав людини та демократичних інститутів. Комісар у справах національних меншин).

2. Класифікація прав за можливістю обмеження. (Абсолютні права. Відносні права.)

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання: справа “Гефген проти Німеччини” №22978/05, рішення Великої палати 2010р..

Варіант XIV

1. Класифікація прав людини за сферою їх існування. (Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права).

2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку .

3. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.

Варіант XV

1. Класифікація права людини за періодами їх виникнення.

2. Загальна декларація прав людини 1948 р..

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання: справа “Каверзін проти України” № 23893/03, рішення Великої палати 2012р.).

Варіант XVI

1. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житлатта кореспонденції.

2. Проаналізуйте роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в забезпеченні прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :–справа “С. І Марпер проти Сполученого Королівства” №№ 30562/04;30566/04, рішення Великої палати 2008р.;

Варіант XVII

1. Право на свободу думки, совісті та релігії. Поняття свободи віросповідання.

2. У чому полягає право громадянина на гідний рівень життя і як це право реалізується в Україні?

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа “Барбулеску проти Румунії” №61496/08, рішення Великої палати 2017р. .

Варіант XVIII

1. Укажіть, яка існує юридична відповідальність за порушення основних прав і свобод людини і громадянина?

2. Які існують проблеми реалізації мовно-культурних прав національних меншин в Україні?

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до

приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа “ Кривіцька та Кривіцький проти України” №30856/03, рішення Великої палати 2011р.;

Варіант ХІХ

1. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житлатта кореспонденції.

2. Проаналізуйте роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав дитини в Україні.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :–справа “Роман Захаров проти Росії” №47143/06, рішення Великої палати 2015р.

Варіант ХХ

1. У чому полягає принцип невідчужуваності і непорушності прав і свобод людини?

2. Охарактеризуйте міжнародну систему захисту прав людини.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа ” Німіц проти Німеччини “№13710/88, рішення Великої палати 1992р.

Варіант ХХІ

1. Захист прав пацієнтів.

2. Соціально-економічні права іноземців та осіб без громадянства в Україні та гарантії їх реалізації.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа “М.Р. і Д.Р. проти України” № 63551/13, рішення Великої палати 2018р.

Варіант ХХІІ

1. Захист військовополонених.

2. Що є міжнародно-правовими стандартами прав людини, розкрийте їх види?

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа” Савіні проти України” № 39948/06, рішення Великої палати 20018р.

Варіант ХХІІІ

1. Захист прав ув'язнених осіб та осіб, які перебувають у місцях несвободи.

2. Регіональні органи із захисту прав людини: Комісія з прав людини в рамках ОАЕ.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного й сімейного життя, житла та кореспонденції :– справа “Денісов проти України” № 76639/11, рішення Великої палати 2018р.

Варіант ХХІV

1. Правовий режим надзвичайного стану. Порядок уведення та скасування надзвичайного стану. Відповідальність за порушення прав людини в умовах надзвичайного стану.

2. Захист прав осіб із інвалідністю.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність – справа Фонд Батьківська турбота №5876/15, рішення Великої палати 2018р.

Варіант ХХV

1. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації .

2. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації: –справа “Пічкур проти України”№ 10441/06, рішення Великої палати 2013.,

Варіант ХХVІ

1.Право на власність

2. Захист прав мігрантів, що працюють.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність — справа Луїзиду проти Туреччини №15318/89, рішення Великої палати 1996р.

Варіант XXVII

1. Правомірне обмеження прав людини.

2. Захист прав дітей.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднання: — справа “Веніамін Тимошенко та інші проти України” № 48408/12, рішення Великої палати 2014р.

Варіант XXVIII

1. Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.

2. Захист прав жінок.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів: — справа “Лінгенс проти Австрії” № 9815/82, рішення Великої палати 1986р.

Варіант XXIX

1. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання.

2. Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті та релігії: — справа “Евейда та інші проти Сполученого Королівства” № №48420/10, 59888842/10, 36516/10, 51671/10, рішення Великої палати 2013р.

Варіант XXX

1. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів.

2. Захист прав корінних народів.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті та релігії: — справа “Коккінакіс проти Греції” №14307/88, рішення Великої палати 1993р.

IV. Політика оцінювання

Формуючи лекційний матеріал і практичні завдання, викладач створює умови для найбільш ефективного засвоєння здобувачем освіти знань в рамках пропонованого освітнього компонента. Досягненню відповідної мети слугує, зокрема визначення тих питань, що за рівнем складності можуть бути вивчені студентом в рамках самопідготовки.

При цьому в ході викладення освітнього компонента викладач використовує сучасні наукові методи (та проводиться на платформі [moodlehttps://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=496](https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=496)) спрямовані в тому числі на розвиток у здобувачів освіти критичного мислення і вміння самостійно аналізувати обставини правової реальності та давати їм оцінку з точки зору положень чинного законодавства України і норм міжнародного права.

Відвідування лекційних і практичних занять здобувачем освіти покликане забезпечити отримання ним концентрованих знань, що досягається у тому числі безпосередньою участю в обговоренні відповідної тематики, а також зверненням до викладача із запитаннями з метою конкретизації тих чи інших аспектів предмету розгляду. Поряд із цим, для забезпечення освітнього компонента

викладачвикористовує сучасні технології, зокрема хмарні сервіси і освітні платформи чим створює можливості для самостійного ефективного засвоєння здобувачем освіти пропонованого матеріалу у межах елементів структури освітнього компонента. У зв'язку з цим, якщо інше не встановлено положеннями нормативно-правових документів Університету, здобувач освіти, який пропустив лекційне або практичне заняття, може самостійно опрацювати відповідний матеріал і пройти контроль знань з використанням відповідних електронних сервісів або ж пройти контроль знань на одному з практичних аудиторних занять. Також у разі необхідності здобувач освіти може відвідати консультацію з конкретної теми для заповнення прогалин у знаннях.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

спісування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль за темами освітнього компонента здійснюється в рамках практичних занять, що проводяться згідно з розкладом.

Здобувач освіти має право повторно скласти поточний контроль за темою лише один раз.

Якщо тема передбачає надання здобувачем освіти усної відповіді щодо питань плану теми, а також вирішення юридичної задачі, здобувач освіти має право повторно скласти ту частину (ті частини) завдань, за які ним одержані бали нижче максимальних.

Зараховується найбільший результат, одержаний здобувачем освіти за результатами складання відповідної частини завдань або їх повторного складання.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх здобувачів освіти у визначений викладачем час до дати, встановленої для повторного проведення заліку («перша, друга та третя відомості»).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять (тощо) самостійної роботи, виконання ІНДЗ, Підсумкової контрольної роботи тощо.

Модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів на платформі moodle. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Питання, що виносяться на залік

1. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість.
2. Статут ОО.
3. Можливі випадки і умови обмеження права на свободу та особисту недоторканість.
4. Комітет із ліквідації расової дискримінації.
5. Поняття та зміст права на свободу та особисту недоторканість.
6. Комітет проти катувань.
7. Позитивні та негативні зобов'язання держави щодо права на життя. Можливі випадки обмеження права на життя.
8. Комітет із прав дитини.
9. Право на життя. Початок життя. Момент закінчення життя. Штучне переривання вагітності у контексті права на життя. Евтаназія у контексті права на життя).
10. Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок .
11. Зобов'язання держави щодо заборони катувань , нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження чи покарання.
12. Європейська соціальна хартія (переглянута).
13. Поняття і зміст Міжарабської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжарабської системи захисту прав людини. Арабська хартія прав 8 людини. Ліга арабських держав. Арабський суд з прав людини.
14. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).
15. Американської системи захисту прав людини. Історія розвитку Міжамериканської системи захисту прав людини. Американська конвенція прав людини. Організація американських держав. Американський суд з прав людини.
16. Комітет із прав людини. Комітет із економічних, соціальних та культурних прав.
17. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р..
18. Поняття і зміст Африканської системи захисту прав людини. Історія розвитку Африканської системи захисту прав людини. Африканська хартія прав людини і народів. Банжувльська хартія. Організація африканської єдності. Африканський союз. Поняття і зміст
19. Верховний Комісар ООН з прав людини .
20. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р..
21. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
22. Рада ООН з прав людей.
23. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950

- р.:принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку .
24. Загальна декларація прав людини 1948 р..
 25. Захист прав людини в Європейському Союзі.Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000р.
 26. Класифікація прав за способом реалізації. (Колективні та індивідуальні права.)
 27. Діяльність ОБСЄ в ділянці захисту прав людини (Бюро з прав людини та демократичних інститутів. Комісар у справах національних меншин).
 28. Класифікація прав за можливістю обмеження. (Абсолютні права. Відносні права.)
 29. Класифікація прав людини за сферою їх існування. (Особисті (громадянські) права. Політичні права. Економічні права. Соціальні права. Культурні права).
 30. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.:принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку .
 31. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
 32. Класифікація права людини за періодами їх виникнення.
 33. Загальна декларація прав людини 1948 р..
 34. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житлатта кореспонденції.
 35. Проаналізуйте роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в забезпеченні прав і свобод людини і громадянина в Україні.
 36. Право на свободу думки, совісті та релігії. Поняття свободи віросповідання.
 37. У чому полягає право громадянина на гідний рівень життя і як це право реалізується в Україні?
 38. Укажіть, яка існує юридична відповідальність за порушення основних прав і свобод людини і громадянина?
 39. Які існують проблеми реалізації мовно-культурних прав національних меншин в Україні?
 40. Право на повагу до приватного й сімейного життя, житлатта кореспонденції.
 41. Проаналізуйте роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав дитини в Україні.
 42. У чому полягає принцип невідчужуваності і непорушності прав і свобод людини?
 43. Охарактеризуйте міжнародну систему захисту прав людини.
 44. Захист прав пацієнтів.
 45. Соціально-економічні права іноземців та осіб без громадянства в Україні та гарантії їх реалізації.
 46. Захист військовополонених.
 47. Що є міжнародно-правовими стандартами прав людини, розкрийте їх види?
 48. Захист прав ув'язнених осіб та осіб, які перебувають у місцях несвободи.
 49. Регіональні органи із захисту прав людини: Комісія з прав людини в рамках ОАЕ.
 50. Правовий режим надзвичайного стану. Порядок уведення та скасування надзвичайного стану. Відповідальність за порушення прав людини в умовах надзвичайного стану.
 51. Захист прав осіб із інвалідністю.
 52. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації .
 53. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб.
 54. Право на власність
 55. Захист прав мігрантів, що працюють.

56. Правомірне обмеження прав людини.
57. Захист прав дітей.
58. Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.
59. Захист прав жінок.
60. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання.
61. Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин.
62. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів.
63. Захист прав корінних народів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

БАЛИ ЗАРАХУВАННЯ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні студентських наукових праць	10
Виступ на Міжнародній, Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді	5
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських олімпіад	до 20
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт	до 20
Участь у всеукраїнських та міжнародних змаганнях MootCourt	до 20
Участь у роботі юридичної клініки “AdASTRA” згідно реєстру клініцистів.	до 10
Участь у правопросвітніх заходах організованих громадськими організаціями в межах національних та міжнародних грантів.	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є система Moodle. Передача тем можлива до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права (каб. В-123).

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. / Т.І.Дудаш. 3-тє видання, стереотипне.К.: Алерта, 2016. 488с.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015/print дата звернення: 10.12.1948 р.).
3. Дрьоміна-Волок Н. В. Концепція расової дискримінації у міжнародному антидискримінаційному праві: монографія. Одеса : Юрид. літ., 2015. 540 с.
4. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. / Т.І.Дудаш. 3-тє видання, стереотипне.К.: Алерта, 2016. 488с.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях та відповідях): навч.-посіб./ [О.В.Сердюк, О.Я.Трагнюк, І.В.Яковюк та ін.]; за заг. ред. І.В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 124с.
5. Міжнародне публічне право : підручник :у 2 т./ [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, М.М. Гнатівський та ін.] ; за заг.ред. В.В. Мицика.-Харків : Право, 2019.-624 с.// Міжнародне право прав людини.-С. 93-153.
6. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2010. 816с. // Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод С.196-258.
7. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / за заг. ред. Т. Л. Сироїд; Харків, нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ФОПБровін О. В., 2018. 292 с.
8. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту : підруч. / В. В. Мицик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. - К. : Промінь, 2010. - 722 с.
9. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навчальний посібник. К. : Юрінком Інтер, 2013. 376 с. 93-80.
10. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини / Л. В. Пастухова. Сімф. : Таврія, 2009. 224 с.
11. Сироїд Т.Д. Міжнародний захист прав людини: навч. пос./ Т.Д.Сироїд, Л.О.Фоміна .Харків : Право,2019.310с.
12. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод:навч.-посіб./ [О.В. Сердюк, О.Я. Трагнюк, І.В. Яковюк та ін.]; за заг. ред.І.В. Яковюка. Харків :Право, 2018. 374с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт AmnestyInternational. URL: <http://www.amnesty.ch>.
2. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії. URL: <https://asean.org/>.
3. Офіційний сайт Африканського Союзу. URL: <https://au.int/>.
4. Офіційний сайт Африканського суду з прав людини і народів. URL: <http://en.african-court.org>
5. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН. URL: <https://www.unicef.org/>.
6. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int>
7. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>.
8. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол). URL: <https://www.europol.europa.eu/>.

9. Офіційний сайт Комітету з прав дитини.
URL:<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/crc/pages/crcindex.aspx>
10. Офіційний сайт Комітету проти катувань. URL:[https://www.ohchr.org/EN/HRBodies CAT Pages/CATIndex.aspx](https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CAT/Pages/CATIndex.aspx).
11. Офіційний сайт Комітету з прав інвалідів.
URL:<https://www.ohchr.org/ru/HRBodies/CRPD/Pages/CRPDIndex.aspx>
12. Офіційний сайт Ліги Арабських Держав. URL: lasportal.org.
13. Офіційний сайт Міжамериканського суду з прав людини. URL:<http://www.corteidh.or.cr>.
14. Офіційний сайт Міжамериканської комісії з прав людини. URL:<http://www.oas.org/en/iacbr>
15. Офіційний сайт Міжнародної гуманітарної комісії зі встановлення фактів. URL: <http://www.ihffc.org>.
16. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL:<http://www.icc-cpi.int>.
17. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: <https://www.icrc.org>.
18. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй. URL: <https://www.un.org/ru/icj/>.
19. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол). URL: <http://www.interpol.int/>.
20. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL:[https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm](https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm)
21. Офіційний сайт Організації Американських Держав. URL: <http://www.oas.org/en/default>.
22. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/>.
23. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/>.
24. Офіційний сайт Ради Європи. URL:<https://www.coe.int/uk/web/compass/council-of-europe>
25. Офіційний сайт Співдружності Незалежних Держав. URL: <http://www.e-cis.info/>.
Зазначити, що 19 травня 2018 П/Порошенко підписав Указ, яким увів у дію рішення РНБО про остаточне припинення участі України у статутних органах СНД Станом на лютий 2019 року Україна мінімізувала до критично необхідного мінімуму свою участь у Співдружності і фактично завершила вихід. Проте триває перевірка 236 угод, до яких долучилася Україна в період своєї участі в СНД, з метою їхньої денонсації.
26. Офіційний сайт Управління Верховного комісара з прав людини URL: <http://www.unhchr.ch>
27. Офіційний сайт Управління Верховного комісара ООН у справах біженців. URL: <http://www.un.org/ru/sections/nobel-peace-prize/office-united-nations-high-commissioner-refugees-unhcr/index.html>.
28. Офіційний сайт HumanRightsWatch. URL: <http://www.hrw.org>.